

Tēze: Ar lēmuma, ar kuru noraidīts lūgums par procesuālā termiņa atjaunošanu, spēkā stāšanos personas subjektīvās tiesības iesniegt pieteikumu ir zudušas ar termiņa nokavējumu. Tādējādi, ja pieteikumi ir iesniegusi persona, kura ir zaudējusi tiesības pieteikuma iesniegšanai, atzīstams, ka pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu.

Lietā Nr. SKA-358

atklātā tiesas sēdē izskatīja *J.D.* blakus sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2005. gada 2. jūnija lēmumu, ar kuru atstāts negrozīts Administratīvās rajona tiesas 2005. gada 24. marta lēmums par atteikšanos atjaunot nokavēto procesuālo termiņu un tiesvedības lietā izbeigšanu.

[1] Valsts policijas Rīgas rajona policijas pārvaldes Ceļu policijas nodaļas priekšnieka vietnieks ar 2003. gada 14. jūlija lēmumu Nr. D-204 par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu, kura rezultātā noticis ceļu satiksmes negadījums, saskaņā ar Administratīvo pārkāpumu kodeksa 125. panta pirmo daļu sodījis *J.D.* ar naudas sodu

LVL 40. Lēmumā policija arī norādījusi, ka *J.D.* ir pārkāpis Ministru kabineta 1999. gada 19. janvāra noteikumu Nr. 15 „Ceļu satiksmes noteikumi” 8. un 75. punktu.

[2] Izskatot lietu sakarā ar *J.D.* iesniegto iesniegumu, Valsts policijas Rīgas rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja priekšnieks ar 2003. gada 11. augusta lēmumu apstrīdēto lēmumu atstājis negrozītu.

[3] Rīgas Centra rajona tiesa 2003. gada 8. oktobrī saņēmusi *J.D.* pieteikumu, kurā viņš lūdz atjaunot pieteikuma iesniegšanas termiņu, izprasīt administratīvā pārkāpuma lietu, atcelt Rīgas pilsētas Ceļu policijas 2003. gada 14. jūlija lēmumu Nr. D-204, kā arī atzīt automašīnas „Seat” vadītāju par vienīgo vainīgo ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā. Pieteikumā, citastarp, *J.D.* arī norādījis, ka minētajā lēmumā nebija ietvertas norādes par tā pārsūdzēšanas laiku un kārtību.

[4] Pēc pieteicēja lūguma, Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa ar 2004. gada 29. aprīļa lēmumu pārsūtījusi lietu pēc piekritības Administratīvajai rajona tiesai.

[5] Administratīvās rajona tiesa ar 2005. gada 24. marta lēmumu atteikusi atjaunot nokavēto procesuālo termiņu pieteikuma iesniegšanai tiesā un izbeigusi tiesvedību lietā par Valsts policijas Rīgas rajona policijas pārvaldes Ceļu policijas nodaļas priekšnieka vietnieka 2003. gada 14. jūlija lēmuma Nr. D-204 atcelšanu.

[5] Izskatījusi lietu sakarā ar *J.D.* iesniegto blakus sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2005. gada 2. jūnija lēmumu atstājusi negrozītu Administratīvās rajona tiesas 2005. gada 24. marta lēmumu, bet *J.D.* blakus sūdzību noraidījusi. Lēmumu apgabaltiesa pamatojusi ar tālākminētajiem argumentiem.

[5.1] Ņemot vērā Administratīvo pārkāpumu kodeksa 281. pantu un Latvijas Civilprocesa kodeksa 235. pantu, *J.D.* bija jāievēro lēmumu izdošanas laikā spēkā esošās tiesību normas, kas noteica, ka sūdzību par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā var iesniegt tiesā 10 dienu laikā, un viņam nebija tiesiska pamata paļauties, ka pārsūdzības termiņš ir viens gads.

[5.2] Lietā nav strīda par to, ka *J.D.* ir nokavējis 10 dienu termiņu lēmuma pārsūdzēšanai, jo sūdzību Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā viņš ir iesniedzis tikai 2003. gada 8. oktobrī.

[5.3] Lai arī Administratīvā procesa likuma 2. pants nosaka šā likuma mērķus un rada indivīdam tiesības uz administratīvās tiesas kontroli pār iestādes lēmumu, tomēr šādas tiesības nav beztermiņa, jo likums precīzi nosaka termiņus, kuru ietvaros ir iespējams īstenot tiesības uz administratīvā akta pārsūdzēšanu.

[5.4] Ņemot vērā Administratīvā procesa likuma 46. pantu, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2004. gada 27. aprīļa lēmuma lietā Nr. SKA–74 7. punktā pausto, tiesību doktrīnā izteiktās atziņas, kā arī procesuālā termiņa atjaunošanas institūta jēgu un mērķi, atzīstams, ka šķēršļiem, kas traucēja procesuālas darbības izpildi termiņā, ir jābūt objektīviem, neatkarīgiem no administratīvā procesa dalībnieka.

[5.5] *J.D.* attaisnojošus iemeslus termiņa nokavējumam nav minējis, izņemot tikai to, ka 2003. gada 11. augusta lēmumā nebija norādīta pārsūdzēšanas kārtībā, tādējādi viņam esot radušās tiesības to pārsūdzēt viena gada laikā, kam savukārt nebija tiesiska pamata, jo Administratīvā procesa likums tobrīd nebija spēkā. Līdz ar to atzīstams, ka Administratīvās rajona tiesa pamatoti atteikusies atjaunot nokavēto procesuālo termiņu.

[5.6] Ņemot vērā Administratīvā procesa likuma 282. panta 2. punktu un 44. pantu, kā arī apstākļus, ka, pamatojoties uz *J.D.* iesniegto pieteikumu, tiesvedība administratīvajā lietā jau ir ierosināta un pirmās instances tiesa ir noraidījusi lūgumu par procesuālā termiņa atjaunošanu, kam pievienojas arī apelācijas instances tiesa, *J.D.* ir zaudējis subjektīvās tiesības pārsūdzēt Rīgas rajona Policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja priekšnieka 2003. gada 11. augusta lēmumu Nr. D-204 tiesā. Līdz ar to konkrētajā gadījumā pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu, un kas savukārt ir tiesisks pamats lietas izbeigšanai.

[6] Blakus sūdzību par minēto lēmumu iesniedzis *J.D.*, lūdzot to atcelt. Blakus sūdzībā *J.D.* norādījis tālākminētos argumentus.

[6.1] Apgabaltiesa nepamatoti nav ņēmusi vērā, ka Ministru kabineta „Administratīvo aktu procesa noteikumi” 63.5. punkts noteic valsts institūcijām, to skaitā policijai, pienākumus savos lēmumos norādīt administratīvā akta pārsūdzēšanas laiku un kārtību. Turklāt tā nav ņēmusi vērā apstākli, ka blakus sūdzības iesniedzējs ir programmētājs, kurš neizprot tiesību normas, un attiecībās ar policiju, kuras darbinieki ir labāk informēti, ir mazāk aizsargātā persona. Tādēļ arī nav pieņemams, ka pārsūdzēšanas termiņš un kārtība tiek norādīti pavadvēstulē, nevis pašā administratīvajā aktā.

[6.2] Prasība norādīt pārsūdzēšanas laiku un kārtību normatīvos aktos ir iekļauta, lai informētu administratīvā akta adresātu par viņa tiesībām. Nenorādot šo informāciju, veidojas absurda situācija, ka persona, nezinot pārsūdzēšanas termiņu un kārtību, zaudē sev normatīvajā aktā noteiktās tiesības, savukārt policijai par tās neizdarību neiestājas nekādu juridisko seku.

[6.3] Blakus sūdzības iesniedzēja pārstāvja personiskajā 10 gadu profesionālās pieredzes laikā šādos gadījumos, kad lēmumā nav norādīts pārsūdzēšanas termiņš un kārtība, atzīst, ka pārsūdzības termiņš ir neierobežots. Šādu pieeju apliecina arī vēlāk pieņemtā Administratīvā procesa likuma 79. panta pirmā daļa, kas gan samazina šo termiņu līdz vienam gadam. Līdz ar to, tā kā rajona tiesa bija konstatējusi, ka policijas lēmumā nav norādīta minētā informācija, blakus sūdzības iesniedzējam bija tiesības šo lēmumu pārsūdzēt vismaz viena gada laikā.

[6.4] Apgabaltiesa nav ņēmusi vērā apstākli, ka blakus sūdzības iesniedzējs, saņemot 2003. gada 11. augusta lēmumu, vienlaikus nesaņēma pavadvēstuli, kurā, iespējams, bija norādīta pārsūdzēšanai nepieciešamā informācija. Turklāt šādi pavadvēstulei nav tiesiskas nozīmes konkrētās lietas iztiesāšanā, jo tā nav ne administratīvais akts, ne kāds cits saistošs dokuments.

[7] Tiesas sēdē Valsts policijas Rīgas rajona policijas pārvaldes Ceļu policijas pārvaldes pārstāvis un trešā persona blakus sūdzību neatzina. *J.D.* tiesas sēdē nepiedalījās. Tā kā par blakus sūdzības izskatīšanas vietu un laiku viņam paziņots likumā noteiktajā kārtībā, Administratīvo lietu departaments nolēma izskatīt blakus sūdzību bez *J.D.* piedalīšanās.

Motīvu daļa

[8] Administratīvā procesa likuma 324. panta pirmā daļa noteic, ka par blakus sūdzību pieņemtais lēmums nav pārsūdzams, un tas stājas spēkā no tā pieņemšanas brīža. Šā panta otrajā daļā noteikti gadījumi, kad administratīvās apgabaltiesas lēmums ir pārsūdzams Senātā. Lēmuma par procesuālā termiņa atjaunošanu pārsūdzēšana nav paredzēta. Tādējādi minētais jautājums nevar būt par izskatīšanas priekšmetu Senātā kā kasācijas instancē.

[9] Lai gan apgabaltiesa 2005. gada 2. jūnija lēmumā nav norādījusi, ka daļā par atteikumu atjaunot procesuālo termiņu lēmums nav pārsūdzams, atbilstoši

Administratīvā procesa likuma 324. pantam apgabaltiesas lēmums šajā daļā ir stājies spēkā un nav pārsūdzams. Tas pēc būtības Senāta Administratīvo lietu departamentā vairs nav izskatāms. Pamatojoties uz iepriekšēikto tiesvedība blakus sūdzības daļā, kas attiecas uz procesuālā termiņa atjaunošanu, ir izbeidzama.

[10] Administratīvo lietu departamenta ieskatā pieteicēja subjektīvās tiesības iesniegt pieteikumu ir zudušas ar termiņa nokavējumu, jo spēkā ir stājies lēmums, ar kuru noraidīts lūgums par procesuālā termiņa atjaunošanu. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 282. panta 2. punktam, tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu. Tā kā konkrētajā gadījumā *J.D.* bija zudušas tiesības pieteikuma iesniegšanai, pamatots ir zemāko tiesu instanču secinājums, ka pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu. Turklāt *J.D.* savā blakus sūdzībā tiesvedības izbeigšanas tiesiskumu pēc minētā pamatojuma vispār nav apstrīdējis (par to blakus sūdzībā nav nekādu argumentu).

Nemot vērā iepriekšminēto Administratīvo lietu departaments uzskata, ka Administratīvās apgabaltiesas lēmums ir atstājams negrozīts, bet *J.D.* blakus sūdzība ir noraidāma.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323. panta 1. punktu un 324. pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o l ē m a

Administratīvās apgabaltiesas 2005. gada 2. jūnija lēmumu atstāt negrozītu, bet *J.D.* blakus sūdzību noraidīt.

Izbeigt tiesvedību blakus sūdzības daļā, kas attiecas uz tiesas lēmumu par procesuālā termiņa atjaunošanu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs senators
senatore
senatore

V. Jonikāns
J. Briede
G. Višņakova